

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D. A. Tractatus De Privilegiis Ecclesiae

Zanchi, Lelio

Veronae, M. D. LXXXVI.

Centesimum Quadrigesimum nonum Priuilegiu[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61627)

Centesimum Quadragesimum nonum Priuilegiū.

1 **L**ITTERAS gaudet priuilegio, quòd Papa
 2 distinguit † septem species falsitatis, per
 3 quas literæ Apostolicæ cognosci debent,
 4 utrum sint falsæ, quas quilibet diligens,
 5 qui per literas Apostolicas conuenitur de-
 6 bet diligenter aduertere, † nec illi sunt
 7 immunes a crimine falsitatis, qui literas
 8 Apostolicas recipiunt, contra tenorem constitutionis, & mul-
 9 ti modi falsitatis litterarum Papæ sunt, qui omnes depræhen-
 10 duntur satis in cap. licet regimen de crimin. fals. Ratio istius de-
 11 creti multiplex est, sed potissima, † quia falsitas inter præce-
 12 pta Dei numeratur, & † Etiam ob læsionem, quàm sentit
 13 Deus, Index, & pars, multis enim modis † falsitas committi-
 14 tur, & circa multa, & in specie circa testes, circa instrumenta,
 15 circa scripturas, & circa moneta, † nam falsus non solum di-
 16 ci potest, qui mēdaciū dicit, sed etiam, qui veritatem occul-
 17 tat cap. i. de crim. fals. † Falsi crimen, est grauissimum & pro-
 18 pter eius frequentiam solet a legibus, & statutis grauiter pu-
 19 niri, connumeratur inter publica delicta, Ideo quilibet de po-
 20 pulo, etiam si particulariter eius non intersit poterit de falso
 21 accusare tāquam crimen publicum, hinc percipitur, † Quòd
 22 falsitas est nedum odiosa verum etiam damnosa, vnde † si sen-
 23 tentia lata auctoritate falsarū litterarum ille pro quo lata fuit
 24 imperauit executionē faciendam per Episcopum ille citatis
 25 partibus, vt sententiā executioni mandaret, oppositū fuerit co-
 26 rā illo quòd sententia illa illata esset per falsas literas, Episco-
 27 pis literis visis noluit eā executioni mādare, cū essent falsæ, er-
 28 go sententia lata p falsas nō debet executioni mādari præcipi-
 29 tur ei vt, quoties aliqua scripta sub nomine Papæ redarguēda
 30 viderit, nullā eis fidē adhibeat, nec obseruet, quod per ipsas
 31 mādatur sed eū, qui presentauerit illas detineri faciat diligen-
 32 ter, ca. sup eo. de cri. fals. † Idē est in sententiā lata cū falso procu-
 33 ratore, quæ nunq̄ mādatur executioni ca. in nostra. de pcur-
 34 sententiā lata p falsas p̄bationes an teneat, & vsque ad quantū
 35 tēpus retrattari pōt, dic, vt plenē no. in c. licet de prob. & p̄ Io.
 36 An. in c. cū venerabilis de exc. & p̄ Dar. in l. diuus. ff. de re. iud.
 37 & l. qui

& l. qui

- 1 & l. qui agnitis. ff. de except. † Aperiens, & disigillans litteras alienas, vt illas ostendat aduersario, committit crimen falsum.
 2 si, ita tenet Bar. in l. Titio. ff. ad municip. † Ascribeus sibi legatum in testamento punitur p̄na l. Cornel. de fals. que est deportatio, & bonorum publicatio l. 1. §. si. ff. ad l. Cornel. de fals.
 3 l. Senatus consulto C. de his, qui sib. atrib. † Sed vbi adsunt statuta super falsitate disponentia, imponenda est p̄na statuti, sed vbi non sit p̄na imposta à statutis, tunc imponeuda est
 4 p̄na consueta, quasi hoc arbitrio iudicis relinquatur, † P̄na autem falsificantis litteras Papæ, Regum, &c. Si clericus committit hoc crimen falsitatis degradatur, & traditur curiæ seculari, cap. ad falsariorum. de crim. fal. car. in q. 36. vers. scias
 5 † Falsificantes sal, frumentum, vinum, & similia immiscendo alias res, vt faciunt aromatarij, qui aromata corrumpunt, & etiam vendentes oleum, omnes enim isti extraordinariæ puniuntur, Boss. in tit. de extraord. crimin. nu. 1. Falsitas est tantę vis, quòd falsi agi potest vsque ad centum annos, specul. de sent. prolat. §. si. canon. in cap. licet causam. de probat. Alex.
 6 in l. diuus. ff. de re. iudic. Qui tamen † Falsum committit, & alicui non præiudicat, non potest puniri, de falso idest p̄na ordinaria, sed bene potest extra ordinem puniri p̄na stellionatus Clar. in §. falsum vers. † Item escusatur, sed non escusatur. † Qui vtitur dicto falsi testis, quia falsum committere
 7 videtur † Idem, qui scienter vtitur falso instrumento † Et
 8 etiam qui partum supponit † Impositores etiam puniuntur
 9 p̄na stellionatus Clar. in q. 83. nu. 4 qui sunt propriè falsificantes merces cum igitur falsitas sit tamen inimica Deo, odiosa Iudici, & nociua parti, ab ea est fugiendum veluti à mortali epidimia, & magis, cum epidimia occidat corpus, falsitas autem animam.

S V M M A R I U M.

- 1 Blaspheantes Deum, vel aliquem sanctum, & maximè virginem Mariam puniuntur.
- 2 Blasphemantis p̄na, vt existat ante fores Ecclesie septem diebus dominicis, & alijs p̄nis, vt in cap. Statuimus. de maledic.
- 3 Blasphemus contemnit Deum.
- 4 Blasphemi statutum impositum est de iure canonico, vt quilibet ciuitas habeat.

Bla-

- 5 Blasphemia est cum datur Deo, quod non conuenit, & affertur, quod conuenit.
- 6 Blasphemia est peccatum mortale.
- 7 Blasphemia fit in corde, & in ore.
- 8 Blasphemia peccatum an sit remissibile.
- 9 Blasphemia calore iracundiæ, vel ebrietate an punibilis licet blasphemus grauiter peccat.
- 10 Blasphemia ex quacunque causa est peccatum.
- 11 Blasphomus dicitur hæreticus.
- 12 Blasphemi anima, & corpus perditur.
- 13 Blasphemus secundum legem antiquam opprimebatur lapidibus.
- 14 Blasphemiam audientes in testamento veteri obturabant aures, & uestimenta sciindebant in signum doloris.
- 15 Blasphemus non credit in D cum.
- 16 Blasphemus verbis, & factis dicitur negare Deum.
- 17 Blasphemia pertinet ad contemptum Dei.
- 18 Blasphemiæ exempla horribilia,
- 19 Blasphemiam audiens, & non accusans punitur.
- 20 Clericus punitur, qui verba in conuiuium Papæ protulit.
- 21 Blasphemus clericus punitur pœna arbitraria.

Centessimum Quinquagesimum Priuile.

- 1 CCLESIA Gaudet priuilegio, quod ꝑ Blasphemantes Deum, vel aliquem Sanctum, & maxime Virginem Mariam puniuntur, & pœna pro Episcopum imponenda erit, vt blasphemus existat ante fores Ecclesiæ septem diebus dominicis, dum missarum solennia aguntur, & ultimo illorum die dominico pallium & calciamenta non habent ligatus corrigia circa collum, septe unquam præcedentibus sextis feris in pane, & aqua ieiunet, Ecclesiam nullatenus ingressurus quolibet quoque prædictorum dierum tres si poterit, alioquin duos reficiat pauperes, sine vnum, & si facultates non suppetunt, commutetur in aliam pœnam, quam si recipere renuerit, Ecclesiæ interdicator ingressus, & in morte ecclesiastica sepultura careat, punitur etiam pœna pecuniaria, de quibus pœnis latius habetur in cap. statuimus. de maledicis
- 2
- 3 Rationem autem huins decreti. querere fatuum censeo ꝑ nam qui